

ספק רב אם משרד החוץ יוכל לעמוד בפני הלחץ האמריי קאי העצום המופעל עליו ברגע זה להעניק בצורה כלשהי הכשר ישראלי לממשלת סייגון. נשיא ארצות-הברית עצמו פועל בעניין זה, וכינון יחסים דיפלומטיים בין סייגון לירושלים בשלב זה יתפרש בהכרח כחמיכה מוסרית של ישראל בממשלת סייגון. האמריקאים אינם מסתפקים בזה, אלא דורשים הכשר צבאי מובהק מצד ישראל, עליידי שליחת מדריכי נח"ל, שי ישתלבו בהכרח במאמץ המלחמה האמריקאי הישיר בוייטנאם. זהו חלק ממאמץ אמריקאי עולמי להפעיל לחץ מכסימלי על כל הממשלות התלויות באמריקה, כדי לזכות באישור עולמי לעמדה האמריקאית בוייטנאם, אשר דעת-הקהל הנאורה באמריקה עצמה מתחילה להתנגד לה.

גורבים הסיכויים, כי ממשלת גרמניה המערבית תיענה בכל זאת לדרישות ישראל לסיוע כלכלי נרחב. על אף הדיוח הפסימי שליחה את פתיחת השיחות בבון, הגיעו לירושלים רמזים ברורים, שארה"ד עשו לכתב את ההבטחות שניתנו עליידי קודמו אדנאור לדוד בן גוריון. הודעה מוטמכת על כך עשויה להתפרסם עם בואו של אדנאור לביקור בישראל.

תיתכן מחלוקת בין שר האוצר פינחס ספיר לבין שר המימון והתעשייה חיים צדוק, על צימצום הסובסידיות. צדוק מתנגד להחלטת ספיר, בדבר הפסקת הסובסידיות לכמה מענפי התעשייה בארץ. העניין יובא, כפי הנראה, לבירור בפני הנהלת המערך.

תשמע בשבועות הקרובים הצהרות רבות, כאילו מתכנן

העם

עלבון הנשיא

נשיא המדינה מסמל את המדינה — כלפי פנים וכלפי חוץ.

כלפי העולם, אין הוא מייצג מי שטר מן סוויים, גם לא קואליציה מסויימת. הוא מייצג את המדינה בתור שכזו. מבחינה זו ירש הנשיא הדמוקראטי את מקומו של "הכתר" של ימים עברו.

עלבון לנשיא הוא, על כן, עלבון למדינה. כאשר מתרחש עלבון כזה, מחייב הדבר מסקנות חמורות.

שתי סגירות. בשבוע שעבר הועלב נשיא ישראל בצורה מחפיהה.

בעוברו במטוסו בדלהי, בירת הודו, בדרכו לנישאל, לא נתקבל עליידי שום נציג ממשלתי. ממשלת הודו פשטה התעלמה מנוכחותו על אדמתה — דבר בלתי-רגיל ביחסים בינלאומיים. כי הודו מכירה בשר"א אל "למעשה", אף כי לא כוננה מעולם יחסים דיפלומטיים עימה.

ההודים עצמם, בדרך בלתי-רשמית, אם אמנם יתייחסו לנשיא בנימוס המקובל? ובהעדר תשובה חיובית, האם לא היה כדאי לפסוח בכלל על דלהי, ולבחור בני תיב אחר?

שחור וחום. אך זוהי רק שאלה אחת. מאחוריה מתחבאת שאלה יותר מקיפה: מה מצבה של ישראל באסיה?

הודות למאמצים בלתי-פוסקים, השיגה ישראל בשנים האחרונות הישגים חשובים מאד ביבשת השחורה. באפריקה מעמדה איתן — ולדבר זה יש השפעה עצומה על המערכות הבינלאומיות.

אך באותה שעה חלה נסיגה מתמדת מן עמדת ישראל ביבשת החומה — שגם קודם לכן היתה רופפת ביותר. בכל אסיה אין לישראל נציגות חוקה. נראה כאילו ויתר משרד-החוץ על כל נסיון לחזור ליבשת הגדולה ביותר בעולם — יבשת שהיא עצ"מ מה חלק ממנה.

ההונחה בולטת בייחוד כלפי הודו. בתת-יבשת אדייה זו אין נציגות של ממש ליש"א — גם לא בדרג שבו היא יכולה להיות מייצגת. ולא נעשה דבר כדי לנצל הודמי ניות לשיפור המצב.

אלון בודרי. הודמנות כזאת באה עם מותו של גינהרלאל נהרו, המנהיג האגדתי של הודו.

מותו של נהרו היה מאורע צפוי ומן רב מראש. השר יגאל אלון, בשוכו מביקור רבי-הצלחה בהודו, העמיד את משרד-החוץ בעוד מועד על הבעיה. הציע הוא: למנות משלחת ישראלית רמת-דרג ללווייה, ולהעמיד את חבריה (ואת אמצעי-התובלה הדרושים) במצב-היכון מתמיד, כדי שיוכלו לטוס מייד עם התקבל הידיעה ע"י מיז המנהיג.

הדבר לא נעשה. כשמת נהרו, לא היתה ממשלת ישראל מוכנה. בכל הודו נמצא אז רק סגן-קונסול ישראלי, וזה התקשה להגיע מבומביי לדלהי. הוא הגיע רק בקו-שי, הניה זר — ובזאת תמה השתתפות ישראל במאורע החשוב ביותר בהודו בע"ש האחרון.

מה המסקנות? פרשת העלבון לנשיא מחייבת מסקנות רבות. אך המסקנה העיקרית היא: לעשות בדיקת-יסודי במחלקת אסיה של משרד-החוץ הירושלמי, לפתוח דף חדש במאבק הישראלי על לבה של אסיה.

הכנסת

קפיצה נוסח חלם

השאלה שניסרה בחלל הכנסת היתה: מדוע הם עשו זאת? לשם מה הגישו רפ"י וגח"ל הצעות של אי-אמון בממשלה?

לכאורה, באו ההצעות להגיב על ראיון שניתן עליידי שרי-החוץ, אבא אבן, לעתון הצרפתי לה מונד, בו השמיץ את שתי ה"מפלגות ויחס לממשלת בן-גוריון תכונות של הרפתקנות צבאית (ראה דו"ח לבוחר). אלא שלאישום זה לא היה שמץ של עילה מעשית. כי:

● בשעת מתן הראיון, למחרת הבחירות, לא היה אבא אבן שרי-החוץ, אלא סגן ראש-הממשלה. הוא לא היה אחראי ליחסיה-החוץ של ישראל.

● בין דברי אבן לא היה זכר להאשמה כלפי ממשלת בן-גוריון, הם התייחסו אך ורק לקריה-העמולה של שתי המפלגות במל-חמת-הבחירות האחרונה. אבן דיבר כעסקן מפלגתי על עסקני-מפלגות אחרים.

● קל היה לאבן להביא מובאות מראי-ינות שניתנו עליידי אנשי רפ"י וגח"ל לעתונאי-החוץ. בהם השמיצו אלה את המערך.

● שייקה מדוזה, דוברי רפ"י וגח"ל, שמי עון פרס ומנחם בגין, ידעו כי הם עומדים על בסיס רופף. הדבר הורגש היטב בדבריהם ההנמקה שלהם, שהיו קלושים למדי.

מדוע, אם כן, הוגשו ההצעות בכלל? הדבר נובע מהשתלשלות, המזכירה את סיפורי חלם.

הידיעה הראשונה על תוכן המאמרים של אריק רולו בלה מונד באה בעתונאי-הערב. בייחוד הצטיין ישעיהו ("שייקה") בן-פורת, שמסר תיאור קיצוני. מדבריו של בן-פורת, איש רפ"י מושבע, אמנם השתמע כאילו אבן השמיץ את ממשלת בן-גוריון. בן-פורת אף השמיץ אישית את רולו, אותה הוא מכיר היטב. כבסתחויסט קיצוני, מת נגד בן-פורת זה מכבר לפעולתו של רולו, שהוא חסיד נלהב של הידברות בין עבד-אלינאצר וישראל.

העגלה. אילו נהגה רפ"י בתבונה, היתה ממתינה יומיים. כי כל גל-

כולם באוטובוס אחד

זנת הממשלה — או שרים מסויימים בממשלה — לבדוק ברכינות את נחיצותה של הסוכנות היהודית. אין לצפות לתוצאה מעשית מהצהרות אלה, שברובן יהיו מוכתבות עליידי הרצון להרגיע את דעת-הקהל, הכועסת על הכפילות והביזבוז המשועש בסוכנות. הצהרות אלה מכוונות גם להטיב, במישרין, לגילויי העולם הזה בנושא זה.

המפד"ל תדרוש הקצבה של מספר שעות בתוכניות הטלוויזיה החינוכית. היא תבקש שחלק מן השיעורים המסודרים לא יועבר לבתי-ספר הדתיים הנתונים לשליטתה, ולעומת זאת תדרוש הכנת והקרנת סרטים דתיים מיוחדים.

התוכנית להקמת מרכז ארצי למחקר תעשייתי-שימושי עלולה להיגנז בקרוב. המרכז המתוכנן נועד להכיל את המכון לסיבים ולמצויי יער, את המעבדות לתעשיית מזון של הטכניון, את מעבדות מחצבי ישראל, ומעבדות לחקר חומרים פלסטיים, בהשקעה של 25 מיליון ל"י ומיליון דולר של האו"ם. הסיבה: התנגדותם של מדענים חשובים לנטוש את שטח המחקר הטהור.

בנק אגודת ישראל, שהוקם עקב הצבעת הסיעה הדתית בכנסת למען המשכת המימשל הצבאי, עשוי להפיש שותפים נוספים, להרחבת עסקיו. הבנק, שהחל את עיסקותיו בטימן של שפל בכלכלה הישראלית, לא הגיע להישגים שאליהם שאפו בעליו.

מתנהל משאומתן להענקת רשיון לבנק אחר מטעמים פוליטיים מפלגתיים. המדובר במענים בין ח"כ סייף-אלדין אל-זועבי, העומד בראש סיעת המערך המועצת עריית צפת, לבין משרד-האוצר. הענקת רשיון, ואולי גם הלוואות, תבוא כדי להבטיח את ניטרולו בשלוט של סייף-אלדין במערכת הבחירות הקרובה בצפת.

תוקם לתחייה התוכנית לכרות תעלה בין אשדוד לאילת, כתחלופה לתעלת סואץ. הפעם עשוי למכור את הרעיון הד"ר נפתלי וידרא, מנהלה לשעבר של צי"ם. הוא יצא בקרוב לסיור בעולם, יציע לחברות הספנות הגדולות לממן את המיפעל העצום. הצעתו: לא יהיה זה צעד המכונן לפגוע בתעלה המצרית, אלא לקדם את פני האפשרות הודאית, שבעוד מספר שנים תהיה תעלת סואץ צרה מלהעביר את כל התנועה הימית המוגברת בין אירופה למזרח.

בקרוב תוקם ועדה פרלמנטרית שמתפקודה יהיה לבדוק את מיבנה מערכת החינוך במדינה. למעשה תבוא ועדה זו במקום ועדת פראור.